

عنوان مقاله:

بازخوانی صحنه روایی مصور برروی بشقاب گلابه ای رنگارنگ منسوب به نیشابور برپایه مطالعات قوم باستان شناسی

محل انتشار:

فصلنامه مطالعات باستان شناسی پارسه، دوره 8، شماره 27 (سال: 1403)

تعداد صفحات اصل مقاله: 28

نویسندگان:

Nasrin Beik-Mohammadi - Ph.D. student in Archeology, Department of Archeology, Faculty of Conservation and Restoration, Art University of Isfahan
Isfahan, Iran

Ahmad Salehi Kakhki - Professor, Department of Archeology, Faculty of Conservation and Restoration, Art University of Isfahan, Iran

Mohammad Ebrahim Zarei - Professor, Department of Archeology, Faculty of Art and Architecture, Bu-Ali Sina University, Hamadan, Iran

خلاصه مقاله:

مطالعه سفالینه های گلابه ای رنگارنگ به دلیل نقوش منحصر به فرد همواره مورد توجه پژوهشگران مختلف بوده است. طی چند دهه گذشته محققان با رویکردهای متفاوت نقوش سفالینه های فوق را مورد مطالعه قرار داده اند. با وجود پژوهش های صورت گرفته در راستای بازخوانی و تفسیر نقوش، هم چنان ابهامات و چالش ها به قوت خود باقی است. یکی از چالش های موجود در تفسیر نقوش سفالینه های گلابه ای رنگارنگ، صحنه روایی مصور برروی بشقابی است که در موزه هنر «نلسون اتکینز» نگه داری می شود. پژوهشگران در پژوهش های خود با توجه به متون تاریخی برای تفسیر نقش بشقاب فوق نظرات ناهمگونی را ارائه کرده اند که گمان می رود تفاسیر آن ها دارای اشکالات اساسی است. این چنین به نظر می رسد که مطالعه متون تاریخی به تنهایی راه گشا برای تفسیر صحنه روایی فوق نیست و باید از مطالعات علوم میان رشته ای کمک گرفته شود. تا در پژوهشی مجزا و با استفاده از مطالعات قوم باستان شناسی صحنه روایی این طرف مورد مطالعه و بازبینی قرار گیرد. نگارندگان در این پژوهش بر آن هستند تا با پیگیری کهن الگوها در بستر جغرافیای تولید سفالینه های گلابه ای رنگارنگ که دامنه مطالعات آن، خطه خراسان را دربر می گیرد، صحنه روایی بشقاب را مورد مطالعه قرار دهند. برای نیل به این هدف، نگارندگان از مطالعات قوم باستان شناسی و مستندات تاریخی برای تفسیر آن بهره گرفته اند. روش پژوهش جستار پیش رو کتابخانه ای با رویکرد تاریخی، تحلیلی-تطبیقی است. در راستای هدف فوق، پرسش هایی نظیر: مفهوم صحنه روایی بشقاب گلابه ای رنگارنگ مورد بحث چیست؟ مطالعات قوم باستان شناسی تا چه حد در تفسیر صحنه روایی مصور برروی این طرف قابل تطبیق است؟ مطرح شده است. برآیند حاصل از پژوهش تطبیقی مطالعات قوم باستان شناسی و مستندات تاریخی این است که مضمون صحنه روایی منقوش بر بشقاب، مراسم آیینی طلب باران و آب از ایزد بانوی آناهیتا و تیشتر است که امروزه در خطه خراسان با تغییراتی در نحوه اجرای مراسم برگزار می گردد.

کلمات کلیدی:

Pottery, Neishabur, Colorful Slipware, Ethnoarchaeology, Asking for Rain
سفال، نیشابور، گلابه ای رنگارنگ، قوم باستان شناسی، طلب باران.

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2015911>

